

Behoefte aan een masteropleiding Healthy Lifestyle

Jos Frietman
Joost van der Horst
Frank Peters

Nijmegen, mei 2013

Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt

© 2013 Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt, Nijmegen

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt te Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Samenvatting

De aan de huidige en toekomstige leefstijl gerelateerde problematiek vraagt om een nieuw type functionaris op het brede terrein van healthy lifestyle. De huidige initiële bacheloropleidingen in het hoger beroepsonderwijs voorzien niet in de behoefte aan deze expertise. Daarnaast zijn er universitaire bachelor- en masteropleidingen in de domeinen bewegingswetenschappen, gezondheidswetenschappen en gezondheidsvoorlichting en -bevordering (GVO) waarbij functionarissen worden opgeleid die weliswaar veel theoretische kennis en bagage hebben, maar onvoldoende thuis zijn in het uitvoerende werk om vanuit die praktijkkennis en -ervaring te werken aan vernieuwing en verbetering.

Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat vijf ALO-opleidingen (Amsterdam, Arnhem/Nijmegen, Den Haag, Groningen en Zwolle) voornemens zijn om gezamenlijk een landelijke professionele master healthy lifestyle te starten. Om meer invulling aan deze plannen te kunnen geven, heeft het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) onderzoek gedaan naar zowel de behoefte op de arbeidsmarkt aan de betreffende hbo-masteropleiding (middels een enquête onder 75 arbeidsorganisaties), als naar de behoefte onder potentiële instromers van deze opleiding (middels een enquête onder 229 alumni van bachelor sportopleidingen). Voorafgaand aan de enquêtes zijn het beroepscompetentie- en opleidingsprofiel waarop de masteropleiding healthy lifestyle zicht richt gevalideerd door middel van interviews met sleutelfiguren.

Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat die behoefte er bij beide groepen is. Zo geeft de helft van de *potentiële instromers* aan dat ze geïnteresseerd zijn in de nieuwe opleiding. Een op zeven respondenten geeft aan dat kans dat ze daadwerkelijk voor de opleiding zullen kiezen groot tot heel groot is. Belangrijkste argument daarvoor is dat de opleiding zorgt voor verdieping en uitbreiding van kennis. De schatting van de te verwachten instroom laat zien dat jaarlijks ca. 170 studenten met de masteropleiding zullen starten. Deze schatting is gebaseerd op alleen de studenten van het afstudeerjaar 2011. Het is aannemelijk dat ook eerder afgestudeerde studenten en degenen met andere hbo-bacheloropleidingen gerelateerd aan gezondheid met een aantoonbare sportcomponent zich voor de opleiding zullen aanmelden.

Uit het onderzoek onder *werkgevers* blijkt dat in 70 procent van de organisaties (een deel van) het profiel waarop de opleiding zich richt nu al voor komt. Bij werkgevers waarbij het profiel nog niet voor komt, verwacht ruim een kwart dat dit binnen afzienbare tijd wel het geval zal zijn. Ten slotte verwacht bijna driekwart van de werkgevers dat het aantal functies met het profiel van de master healthy lifestyle de komende jaren zal toenemen. Binnen de onderzoekspopulatie gaat het hier en nu om bijna 200 fte dat werkzaam is binnen het omschreven profiel. Een nadere kwantificering van de behoefte is niet goed mogelijk, vanwege de grote diversiteit naar branches van de arbeidsorganisaties waar het profiel is aangetroffen.

Afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle zijn bij uitstek degenen die aan deze behoefte tegemoet komen. Negentig procent van de werkgevers verwacht namelijk dat er nu en in de toekomst op de arbeidsmarkt behoefte is aan beroepskrachten met een dergelijke opleiding. De meerwaarde van afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle zit hem voornamelijk in de brede, multidisciplinaire achtergrond en het in staat zijn om praktische interventies met een academische houding uit te voeren.

Inhoudsopgave

1	Inleiding, vraagstelling en onderzoeksaanpak	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Vraagstelling	1
1.3	Onderzoeksaanpak	2
1.4	Opbouw rapportage	4
2	Profiel	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Algemeen	5
2.3	Beroepscompetentieprofiel master healthy lifestyle	6
2.4	Opleidingsprofiel Master Healthy Lifestyle	9
3	Resultaten onderzoek onder alumni	13
3.1	Steekproef en respons	13
3.2	Resultaten enquête	16
4	Resultaten onderzoek onder arbeidsorganisaties	23
4.1	Steekproef en respons	23
4.2	Resultaten enquête	25
5	Conclusie	31
	Bijlagen	33
	Bijlage 1 – Overzicht van geraadpleegde sleutelpersonen	34
	Bijlage 2 – Tabellen	35
	Bijlage 3 – Figuren	43

1 Inleiding, vraagstelling en onderzoeksaanpak

1.1 Inleiding

Huidige en toekomstige leefstijl gerelateerde problematiek vraagt om een nieuw type functionaris op het brede terrein van healthy lifestyle. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn: de obesitas epidemie, de toenemende mate van lichamelijke inactiviteit en de gevolgen van de 'dubbele' vergrijzing wat inhoudt dat ouderen steeds ouder worden en er meer ouderen komen wat resulteert in een toenemende zorgvraag. Primaire preventie door leefstijlbevordering is een goed middel om dit soort problematieken aan te pakken. Het verbetert de gezondheid en kwaliteit van leven van de burgers en levert de maatschappij veel kostenbesparing op.

Het stimuleren van een healthy lifestyle vraagt om een professional, die interventies ontwikkelt en implementeert, bruggen slaat tussen preventie en curatie en actief is op gebied van (beleids)advisering en praktijkgericht onderzoek.

De huidige, initiële bacheloropleidingen in het hoger beroepsonderwijs voorzien niet in de behoefte aan deze expertise. Daarnaast zijn er universitaire bachelor- en masteropleidingen zoals in de domeinen bewegingswetenschappen, gezondheidswetenschappen en gezondheidsvoorlichting en -bevordering (GVO) waarbij functionarissen worden opgeleid die veel theoretische kennis en bagage hebben, maar onvoldoende thuis zijn in het uitvoerende werk om vanuit die praktijkkennis en -ervaring te werken aan vernieuwing en verbetering.

Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat vijf ALO-opleidingen (Amsterdam, Arnhem/Nijmegen, Den Haag, Groningen en Zwolle) voornemens zijn om gezamenlijk een landelijke professionele master healthy lifestyle te starten.

Om meer invulling aan deze plannen te kunnen geven, is onderzoek nodig naar de behoefte op zowel de arbeidsmarkt aan de betreffende hbo-masteropleiding als naar de behoefte onder potentiële instromers van deze opleiding. Het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) heeft dat onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende document bevat de resultaten van dit onderzoek.

1.2 Vraagstelling

Het onderzoek moet in de kern uitwijzen wat de behoefte bij potentiële instromers en het werkveld is aan de master healthy lifestyle. De volgende twee onderzoeksvragen staan centraal:

1. Wat is de behoefte bij potentiële instromers aan de master healthy lifestyle?
2. Wat is de behoefte bij het werkveld/de werkgevers aan de master healthy lifestyle?

Deze onderzoeksvragen kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

1. Wat zijn de typerende kenmerken van het beroepscompetentieprofiel waarop de hbo-master Healthy Lifestyle zich richt (in termen van kerntaken, kernopgaven/beroepsrollen en kerncompetenties)?
2. In welke mate wordt het door de hogescholen gehanteerde beroepscompetentieprofiel voor de masteropleiding Healthy Lifestyle op de arbeidsmarkt herkend?
3. Wat is de (ontwikkeling in de) (regionale) arbeidsmarktbehoefte aan de masteropleiding Healthy Lifestyle? In welke mate en hoe wordt op dit moment in deze behoefte voorzien?
4. In welke mate bestaat er bij werkgevers behoefte aan afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle? Welk belang hechten zij aan (het aantrekken van medewerkers met) een mastergraad? Wat zijn de loopbaanmogelijkheden voor de masters? Is de beoogde nieuwe opleiding doelmatig?
5. Wat is de behoefte bij studenten aan de professionele master Healthy Lifestyle? Wat zijn volgens de studenten positieve dan wel negatieve kenmerken van de opleiding? Welke factoren spelen bij studenten een rol om voor de opleiding te kiezen? Welke belemmeringen spelen bij studenten een rol bij de keuze voor de opleiding?

1.3 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek is iteratief opgezet en bestaat uit twee, met elkaar verweven, fasen. In de eerste fase is - vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt - onderzoek gedaan naar de kwaliteit en validiteit van het beroepscompetentieprofiel waarop de masteropleiding healthy lifestyle zich richt. In de tweede fase is onderzoek gedaan naar de macrodoelmatigheid van de masteropleiding healthy lifestyle en onderzocht wat de behoefte onder potentiële instromers is.

Het iteratieve karakter van het onderzoek komt tot uitdrukking in de wisselwerking tussen de werkzaamheden en de opbrengst van beide fasen. Zo dragen de profielaanscherping en validering in de eerste onderzoeksfase bij aan het preciseren van de doelmatigheidsvraag. Andersom biedt de aanpak de mogelijkheid om - voor zover de bevindingen van het onderzoek daar aanleiding toe geven - de in fase één opgestelde blauwdruk van de masteropleiding en het beroepscompetentieprofiel verder te verfijnen voordat de macrodoelmatigheid in fase twee wordt vastgesteld.

Fase 1: Kwaliteit en validering beroepsprofiel

In deze fase zijn de beschikbaarheid, kwaliteit en validiteit onderzocht van het beroepsprofiel waarop de masteropleiding healthy lifestyle zich richt. Dit profiel is opgesteld door de Hanzehogeschool.

Het preciseren en valideren van het beroepsprofiel is gebeurd door middel van interviews met *sleutelpersonen*, die goed op de hoogte zijn van (ontwikkelingen in) het werkveld van de healthy lifestyle. De hogeschool heeft namen van sleutelfiguren uit relevante werkvelden aangeleverd (zie bijlage 1 voor een overzicht van de geraadpleegde sleutelpersonen). Met deze personen zijn in november/december 2012 en januari 2013 diepte-interviews gehouden waarin gevraagd is naar hun opvattingen over: (a) de herkenbaarheid en precisering van de kerntaken in het beroepsprofiel, (b) strategische ontwikkelingen in en om het betreffende werkveld, en (c) een eerste verkenning van de ontwikkeling van de arbeidsmarkt voor hbo master healthy lifestyle in de komende 5 -10 jaar.

Fase 2: Macrodoelmatigheidsonderzoek en instroombehoefte

Ten behoeve van het macrodoelmatigheidsonderzoek van de hbo-master Healthy Lifestyle zijn in fase twee vier - deels parallel aan elkaar lopende - onderzoeksactiviteiten uitgevoerd:

- I. Het ontwikkelen van het onderzoeksinstrument.
- II. Het aanmaken van de adressenbestanden.
- III. a. De enquête onder alumni van de hbo-sportopleidingen
b. De enquête onder arbeidsorganisaties
- IV. De analyse en rapportage.

Activiteit I: Ontwikkelen onderzoeksinstrument

Het onderzoeksinstrument bestaat uit twee delen, te weten:

1. Een deel waarin ingedikte versies van het beroepsprofiel van de master healthy lifestyle, het profiel van de opleiding en de structuur van de opleiding worden beschreven. Het gaat hier om de reeds gevalideerde profielen (de opbrengst van fase 1 van het onderzoek).
2. De (sterk voorgestructureerde) vragenlijsten zelf.

Topics in de vragenlijst voor de behoefte bij studenten zijn onder andere:

- de mate van interesse in de opleiding;
- kennis van de Engelse taal (schriftelijk en mondeling);
- de opvattingen van studenten over de mate waarin de opleiding een goede basis is voor hun positie op de arbeidsmarkt;
- motieven om voor de opleiding te kiezen;
- belemmeringen van de opleiding.

Topics in de vragenlijst voor de arbeidsorganisaties zijn:

- de mate waarin het profiel van de master healthy lifestyle in de beroepspraktijk voorkomt (geïstitutionaliseerd in de vorm van (instellings specifieke) functieprofielen en/of anders);
- het aantal fte met (delen van) het profiel van de master healthy lifestyle;
- de waardering voor en meerwaarde van het profiel master healthy lifestyle;
- de opvattingen van werkgevers/managers over hun behoefte aan beroepskrachten met het profiel master healthy lifestyle en of de opleiding daarin voorziet.

Activiteit II: Aanmaken adressenbestand

Er is een namen- en e-mailadressenbestand van respondenten voor de enquête aangelegd. De namen en e-mailadressen van de alumni zijn aangeleverd door de hogeschool. De contactgegevens van arbeidsorganisaties zijn deels aangeleverd door de hogeschool en deels door KBA verzameld.

Activiteit III: Enquête onder de verschillende groepen respondenten

De gegevens van de alumni zijn verzameld door middel van een webbased enquête. De respondenten kregen ieder een unieke inlogcode, zodat ze naar de juiste vragenlijst doorgestuurd werden. Bovendien kon met deze inlogcode bijgehouden worden wie al had deelgenomen en wie niet, zodat bij het rappelleren geen uitnodigingen verstuurd werden naar mensen die al hadden deelgenomen.

De gegevens van de arbeidsorganisaties zijn verzameld door middel van een telefonische enquête onder relevante organisaties uit het werkveld van de masteropleiding Healthy Lifestyle. Voorafgaande aan de enquête is de vragenlijst, met inbegrip van het beroepsprofiel van de master healthy lifestyle, het profiel en de structuur van de opleiding per e-mail toegestuurd aan de respondenten.

Activiteit IV: Analyse en rapportage

Op basis van de uitkomsten van bovenstaande is onderhavig document opgesteld. Eerder geformuleerde onderzoeksvragen worden in concluderende zin beantwoord.

1.4 Opbouw rapportage

Het rapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 bevat het beroepsprofiel van de master healthy lifestyle, en de structuur van de opleiding. Deze documenten, die zijn aangescherpt naar aanleiding van de door de sleutelpersonen in fase 1 gedane suggesties, zijn gebruikt in de telefonische enquête in fase 2. In hoofdstuk 3 staan de uitkomsten van de enquête onder alumni en in hoofdstuk 4 van de arbeidsorganisaties.

Hoofdstuk 5 bevat ten slotte de conclusies van het onderzoek.

2 Profiel

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat het beroepsprofiel van de master healthy lifestyle en de blauwdruk van de hbo-masteropleiding Healthy Lifestyle. De opmerkingen van de sleutelpersonen uit de eerste fase zijn in de hier gepresenteerde versie verwerkt. Het beroepsprofiel en de blauwdruk van de opleiding zijn opgesteld onder eindverantwoordelijkheid van de Hanzehogeschool Groningen. Beide documenten zijn als zodanig voorgelegd aan de respondenten uit de enquête. De tekstblokken onderaan de documenten bevatten de opmerkingen van de respondenten bij de profielen. Deze informatie kan worden benut bij de verdere uitwerking van de beoogde masteropleiding Healthy Lifestyle.

2.2 Algemeen

Huidige en toekomstige leefstijl gerelateerde problematiek vraagt om een nieuw type functionaris op het brede terrein van healthy lifestyle.¹ Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn: de obesitas epidemie, de toenemende mate van lichamelijke inactiviteit en de gevolgen van de 'dubbele' vergrijzing wat inhoudt dat ouderen steeds ouder worden en er meer ouderen komen wat resulteert in een toenemende zorgvraag. Primaire preventie door leefstijlbevordering is een goed middel om dit soort problematieken aan te pakken. Het verbetert de gezondheid en kwaliteit van leven van de burgers en levert de maatschappij veel kostenbesparing op. Het stimuleren van een healthy lifestyle vraagt om een professional, die interventies ontwikkelt en implementeert, bruggen slaat tussen preventie en curatie en actief is op gebied van (beleids)advisering en het praktijkgericht onderzoek. De beoogde professional wordt aangeduid met *master healthy lifestyle*.

De master is in staat om met zijn kennis en kunde van de uitvoeringspraktijk ontwikkelingen, behoeften en vragen vanuit de politiek, samenleving en doelgroepen te signaleren, te onderzoeken en om te zetten in nieuwe aanpakken en verbeteringen. Lifestylevraagstukken zijn vrijwel altijd complexe, multidimensionale problemen, met zelden één opdrachtgever, één ontvanger en één intermediair die ze oplost. De master is opgeleid om complexe taken uit te voeren, beleid en interventies te ontwikkelen en te implementeren, praktijkgericht onderzoek uit te voeren, kennis te verspreiden onder derden, inhoudelijk leiding te geven en multidisciplinair - integraal - te werken. De master kan tevens zijn eigen werk en de eigen uitvoeringspraktijk verantwoorden en legitimeren naar derden.

De huidige initiële bachelor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs voorzien niet in de behoefte aan deze expertise. De bachelor opleidingen leiden op tot beginnend beroepskracht. Deze professionals moeten eerst ervaring en kennis opdoen in de uitvoeringspraktijk, voordat zij in staat zijn diezelfde praktijk verder te ontwikkelen. Daarnaast zijn er universitaire bachelor- en

¹ Onder healthy lifestyle wordt in het kader van deze master verstaan: beïnvloeding van de leefstijl factoren bewegen, roken, alcohol, voeding en ontspanning die leiden tot gezondheidswinst, waarbij sport & bewegen het uitgangspunt voor deze beïnvloeding vormt. Hierbij wordt een brede definitie van gezondheid gehanteerd (Huber 2011).

masteropleidingen zoals in de domeinen bewegingswetenschappen, gezondheidswetenschappen en gezondheidsvoorlichting en -bevordering (GVO). Zij leiden functionarissen op die veel theoretische kennis en bagage hebben, maar onvoldoende thuis zijn in het uitvoerende werk om vanuit die praktijkkennis en -ervaring te werken aan vernieuwing en verbetering.

Doel van de nieuwe masteropleiding is de studenten te leren hoe ze bewezen kennis en wetenschappelijke inzichten op het gebied van healthy lifestyle kunnen verbinden en vertalen naar de beroepspraktijk van sport, bewegen en gezondheid. Op deze wijze leren ze onder andere hoe ze hoogwaardige en theoretisch onderbouwde interventies (praktisch / beleidsmatig / individueel / groep / community) kunnen ontwikkelen, implementeren en evalueren.

De masteropleiding Healthy Lifestyle is een gezamenlijk initiatief van de hbo-sportopleidingen van de Hanzehogeschool Groningen (HG), Hogeschool van Amsterdam (HvA), de Haagse Hogeschool (HHS), Christelijke Hogeschool Windesheim (Windesheim) en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).

2.3 Beroepscompetentieprofiel master healthy lifestyle

De master healthy lifestyle heeft bij de uitvoering van zijn werk te maken met complexe situaties (specifieke doelgroepen, van individu naar groep naar samenleving, gedragsverandering, maatschappelijke ontwikkelingen, multidisciplinariteit) die hij integraal moet kunnen benaderen. Hij moet in staat zijn meerdere leefstijlfactoren (bewegen, roken, alcohol, voeding en ontspanning), die relevant zijn voor het realiseren van gezondheidswinst, te combineren waarbij de kern van zijn handelen ligt bij sport en bewegen.

De master healthy lifestyle is iemand die proactief op leidinggevend niveau invloed moet kunnen uitoefenen. Hij moet in staat zijn om verschillende soms tegengestelde belangen van instituten te verbinden en samenwerking te realiseren tussen de verschillende partijen op het gebied van zorg, welzijn en sport. De master healthy lifestyle houdt zicht op ontwikkelingen in de maatschappij en de wetenschap en vertaalt deze naar de beroepspraktijk. Hierbij is hij ook in staat zelfstandig een praktijkgericht onderzoek te ontwikkelen en uit te voeren om de effectiviteit van de interventie vast te stellen en de nieuwe verworven kennis over te dragen en te verspreiden onder derden. Hij levert een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het beroep.

Typering kerntaken

- In samenspraak en samenwerking met professionals uit andere disciplines uitvoerend werk verrichten in complexe situaties (analyseren probleemsituatie, ontwikkelen interventie, uitvoeren van de interventie, data verzamelen/analyseren en rapporteren).
- Belangrijke (beleids)ontwikkelingen kennen, volgen en in samenspraak met anderen kunnen vertalen van deze (beleids)ontwikkelingen naar praktijkgerichte oplossingsstrategieën (beleidsvoorbereiding) en het realiseren van samenwerking in de keten.
- Geeft operationeel leiding aan een team van professionals uit verschillende disciplines.
- Op de hoogte zijn en blijven van relevante en belangrijke ontwikkelingen/trends in de beroepspraktijk (toekomstgericht).
- Kennis hebben over relevante en recente ontwikkelingen in de wetenschap waarmee hij zijn beroepsuitoefening onderbouwt (evidence-based) en dit onderhouden.
- Een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de organisatie waarvoor hij werkt.
- Kan door middel van praktijkgericht onderzoek de effectiviteit van zijn handelen onderbouwen, vaststellen en bijstellen waar nodig.

Vereiste kerncompetenties

- Generalist én specialist (T-shaped professional): overzien van het geheel; beschikken over dan wel toegang hebben tot specifieke kennis en vaardigheden op het terrein van healthy lifestyle.
- Analytisch denkvermogen.
- Beschikken over kennis en ervaring op het terrein van sport, bewegen, gezondheid, beleid en leefstijlbevordering.
- Beschikken over het vermogen om zicht te houden op relevante (beleids)ontwikkelingen in het werkveld en wetenschappelijke inzichten die praktisch toepasbaar te maken voor / te transfereren in de beroepsuitoefening.
- Beschikken over multidisciplinaire kennis en ervaring: vermogen tot integraal werken en kunnen werken in een keten.
- Kunnen werken in multidisciplinaire teams: vermogen tot samenwerking op grond van verschillen in specifieke deskundigheden.

Functies van de master healthy lifestyle

Functies waarvoor wordt opgeleid hebben als kenmerk dat ze zijn gericht op innovatie, implementatie en evaluatie van interventies en beleid ten behoeve van stimulering van een healthy lifestyle, waarbij de focus ligt op sport en bewegen. Voorbeelden van dergelijke functies zijn: gezondheidsmakelaar, functionaris gezondheidsbevordering of buurtsportcoach die multidisciplinair, integratief en evidence based werken. Deze functies worden aangetroffen binnen GGD's of andere gemeentelijke diensten, (groepen van) bedrijven, sportservicebureaus, (thuis)zorg- of welzijnsorganisaties, (academische) gezondheidscentra, fitness- en wellnessbedrijven, projectorganisaties, huisartsenpraktijken en landelijke instituten die zich bezighouden met leefstijlthema's: beweging, roken, alcohol, voeding en ontspanning (de zogenoemde BRAVO-thema's).

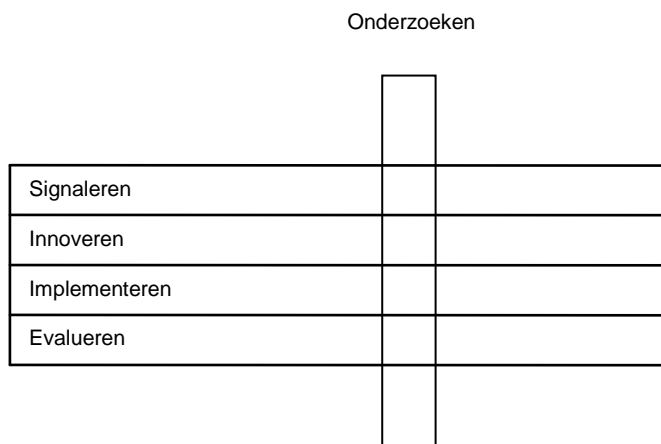
Kwaliteiten van de afgestudeerden

De master healthy lifestyle heeft een strategische visie op het beleid van de eigen organisatie. Hij zorgt voor nieuwe impulsen om niveau en continuïteit te waarborgen. De master is in staat tot:

- Signaleren: intern en extern signaleren van ontwikkelingen, trends, behoeften en problemen die van invloed zijn op de uitvoeringspraktijk.
- Innoveren: veranderen en verbeteren van de beroepspraktijk door het ontwikkelen van nieuwe interventies op basis van nieuwe combinaties van bestaande kennis of geheel nieuwe interventies.
- Implementeren: uitvoeren van interventies die als doel hebben het realiseren van blijvende gedragsverandering.
- Evalueren: praktijkgericht onderzoek naar de effectiviteit en kwaliteit van leefstijlinterventies en -programma's.

Het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek is een kernkwaliteit die als rode draad door het functioneren van de master heen loopt (zie figuur 1).

Figuur 1 – Onderzoeken als doorsnijdende kernkwaliteit

Deze zaken worden allemaal op initiatief van de master op actieve en systematische wijze uitgevoerd in overleg en afstemming met relevante anderen binnen en buiten de eigen discipline. De master is in staat de uitvoering hiervan te verantwoorden op proces, effect en product en te reflecteren op het eigen handelen. Daarbij werkt hij aan zowel zijn eigen professionalisering, als aan de professionalisering van de dagelijkse uitvoeringspraktijk, en aan de professionalisering van het beroep. Tot slot is de master in staat de uitvoering van deze taken door anderen te organiseren, aan te sturen en te begeleiden.

Opmerkingen bij beroepscompetentieprofiel

De respondenten hebben de navolgende kanttekeningen geplaatst en aanvullingen gegeven bij bovenstaand beroepscompetentieprofiel.

Ontwikkelingen in het werkveld

- Een respondent geeft aan dat het accent bij hen meer ligt op curatie dan op preventie, maar dat er een verschuiving plaatsvindt richting preventie en healthy lifestyle.
- De verwachting is dat de leefstijlprofessional zowel als beroepsbeoefenaar en als strateeg een belangrijke positie gaat verwerven in de primaire en tertiaire preventie van chronische aandoeningen die grotendeels leefstijlgebonden en een toenemende kostenpost zijn.
- Preventie is de toekomst: zeker wanneer de zorgverzekeraars gezonde leefstijl gaan belonen.
- Steeds meer leefstijlgerelateerde problematiek en daardoor gedragsverandering gewenst, verwacht een toename op dit gebied.
- Ontwikkelingen zijn op dit moment lastig aan te geven in verband met de economische crisis. De intentie van de gemeente is om sport en gezonde leefstijl te stimuleren, maar of dit mogelijk is, is afwachten met de huidige financiële situatie.

Opmerkingen over de focus van het profiel en het voorkomen in de organisatie

- Ik verwacht dat deze taken zoals nu worden opgepakt binnen de huidige taken van fysiotherapeuten, ergotherapeuten, bewegingsagogen.
- Op dit moment wordt dit beroepsprofiel multidisciplinair ad hoc opgevuld.

Instemming

- Prachtige opleiding, en gaat mee in de tijdsgeest, om mensen weer in beweging te brengen en op hun eigen verantwoordelijkheid te wijzen.
- Een kansrijk beroepsprofiel! Gezien de toenemende aandacht en zorg voor een gezonde leefstijl door diverse overheden, verzekeringen en omroepen (!) die (helaas) weer voortkomt uit een steeds dikker wordende bevolking, wordt er een steeds groter beroep gedaan op deze deskundigheid. En het duurzaam veranderen van gedrag begint jong, maar is iets van lange adem. Nieuwe, aantrekkelijke, maar bovenal effectieve interventies die hierbij helpen zijn van groot belang. Inzet van social media en technologie is daarbij van belang en m.i. een uitdaging voor deze masteropleiding.

Kanttekening (externe factoren)

- Afhankelijk hoe preventie betaald gaat worden. Op dit moment creëren we in deze sector werk, maar eigenlijk is er veel meer te doen en te realiseren, maar wordt daar nog niet voor betaald. Het zal eerst een erkend vak moeten worden.
- Het beroepsprofiel is algemeen geformuleerd.

Aanvullingen

- De uitvoeringspraktijk vraagt meer om hands-on oplossingen dan het profiel aangeeft. In het profiel ontbreekt een stukje ondernemerschap, als zelfstandige maar ook als medewerker binnen een organisatie moet je in staat zijn je eigen markt te creëren.

2.4 Opleidingsprofiel Master Healthy Lifestyle

Omvang en opzet programma

Het masterprogramma omvat 60 ECTS (studiepunten) en het studieprogramma wordt in deeltijd verspreid over twee jaar aangeboden. Het programma bestaat uit drie blokken:

- 1) Het basisprogramma, waarin de body of knowledge (onder andere gedragsverandering, health enhancing physical activity (HEPA) & other lifestyle components, intervention mapping, basis onderzoeksvaardigheden, bijzondere doelgroepen, organisatie & beleid etc.) van deze masteropleiding wordt behandeld (19 ECTS). Daarnaast wordt een substantiële hoeveelheid tijd besteed aan praktijkgericht onderzoek (10 ECTS). Deze onderzoeksvaardigheden komen op geïntegreerde wijze in diverse programma onderdelen aan de orde en vormen een belangrijke rode draad door het gehele master programma.
- 2) Twee keuze-units naar keuze, die elk bestaan uit acht ECTS. De masterstudent dient twee keuze-units te kiezen die bij de verschillende consortiumpartners worden aangeboden. Voorbeelden van dergelijke units zijn:
 - Healthy Lifestyle in populations with special needs: tijdens dit onderdeel komt aan de orde hoe een healthy lifestyle gestimuleerd kan worden bij mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap;
 - Healthy Lifestyle & Changing Behavior: tijdens dit onderdeel vindt een verdere theoretische en praktische verdieping plaats op het thema gedragsverandering;
 - Healthy Lifestyle & Technology: tijdens dit onderdeel komt aan de orde hoe technologie (bijv. E-health, serious games, e-coaching) ingezet en benut kan worden bij het stimuleren van een healthy lifestyle;

- Healthy Lifestyle & Nutrition: tijdens dit onderdeel vindt een verdere theoretische en praktisch verdieping plaats van het thema voeding in relatie tot een healthy lifestyle;
- Healthy Lifestyle & Environment: de rol die de fysieke en/of sociale omgeving speelt bij het stimuleren van een healthy lifestyle komt tijdens dit onderdeel uitvoerig aan de orde;
- Healthy Lifestyle@Work: volwassenen brengen een substantieel deel van hun tijd door op het werk. Daarnaast is gezond werkgeverschap een belangrijk thema voor veel bedrijven en instanties. Hoe een healthy lifestyle gestimuleerd kan worden via de werkplek staat centraal tijdens dit keuze onderdeel;
- Healthy Lifestyle@School: kinderen brengen een groot deel van hun tijd door op school. Daarnaast heeft een school een belangrijke pedagogische rol wat maakt dat het stimuleren van een healthy lifestyle via scholen veel potentie heeft. Ontwikkelingen op dit gebied staan centraal in dit keuzeonderdeel.

3) Het masterproject (15 ECTS), bestaat uit het zelfstandig ontwikkelen, opzetten en uitvoeren van een interventie. Gedurende dit totale proces speelt onderzoek een belangrijke rol in de onderbouwing en evaluatie van de interventie. Het masterproject wordt afgerond met een masterthesis, een vakpublicatie (Nederlandstalig) en een eindpresentatie in company bij de beroepsinstantie waar de stage heeft plaatsgevonden.

Toelatingseisen

- Hbo-bacheloropleiding Sport en Bewegen.
- Hbo-bacheloropleiding Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding (ALO).
- Hbo-bacheloropleiding Sport, Gezondheid en Management.
- Hbo-bacheloropleiding Sport, Management en Ondernemen.
- Hbo-opleiding Sport en Bewegingseducatie.
- Hbo-opleiding Bewegingstechnologie
- Hbo-bacheloropleidingen gerelateerd aan gezondheid met een aantoonbare sportcomponent zoals sportfysiotherapie, sportdiëtetiek en sportagogiek.
- WO bachelor die sportgerelateerd is (bijvoorbeeld Bewegingswetenschappen en Sportpsychologie)

In combinatie met twee jaar werkervaring in een sportgerelateerd terrein op Hbo-niveau. Deze master is relevant voor mensen die werkzaam zijn als bijvoorbeeld beweeg- en leefstijl adviseur, leefstijlcoach, beleidsmedewerkers GGD's en gemeenten, sportconsulenten etc.

Begeleiding

De inhoudelijke begeleiding vindt plaats door lectoren en senior docent-onderzoekers afkomstig uit de diverse lectoraten die verbonden zijn aan de participerende hogescholen. Gedurende de gehele masteropleiding wordt de cursist begeleid door een mastercoach die zich vooral richt op het ontwikkelingsproces van de masterstudent.

Betrokken lectoraten/lectoren

Lectoraat Praktijkgerichte Sportwetenschap en Lectoraat Transparante Zorgverlening, (Groningen).

Lectoraat Voeding, Sport en Leefstijl (Arnhem/Nijmegen).

Lectoraat Gewichtsmanagement (Amsterdam).

Lectoraat Leefstijl verandering bij jongeren & lectoraat Innovatieve Sportstimulering (Den Haag).

Lector Bewegen, School en Sport en lectoraat Bewegen, Gezondheid en Welzijn (Zwolle).

Opmerkingen bij opleidingsprofiel

De respondenten hebben de navolgende kanttekeningen geplaatst en aanvullingen gegeven bij bovenstaand opleidingsprofiel.

Aanvullingen

- Leren denken als ondernemer, je eigen markt creëren, groepen bij elkaar brengen zou een belangrijk onderdeel van de opleiding moeten vormen.
- Er zal een goede expertise moeten zijn ten behoeve van e-Health tools.
- Leg meer de nadruk op goede ict vaardigheden en digitale skills en minder op onderzoeksvaardigheden.
- Risicjongeren zouden centraal moeten staan.

Opmerkingen t.a.v. de toelatingseisen

- Waarom worden alleen sport achtergrond opleidingen toegelaten?
- Ben zelf reeds 15 jaar werkzaam als fitnessinstructeur en PT-trainer en zou graag aan deze opleiding willen deelnemen, maar voldoe niet aan de toelatingseisen. Heel erg jammer vind ik persoonlijk. Zijn hier uitzonderingen in te maken?

3 Resultaten onderzoek onder alumni

Om zicht te krijgen op de vraag in hoeverre studenten behoefte hebben aan de masteropleiding Healthy Lifestyle is een enquête gehouden onder alumni van de hbo-sportopleidingen. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquête besproken. Voorafgaande aan de bespreking van de resultaten wordt ingegaan op de samenstelling van de steekproef en de respons.

3.1 Steekproef en respons

Steekproef

Door de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN), de Haagse Hogeschool (HHS), Christelijke Hogeschool Windesheim (Windesheim) en de Hanzehogeschool Groningen (HG) zijn contactgegevens geleverd van alumni van de sportopleidingen. Tijdens controle van de gegevens bleek dat 6 studenten dubbel voorkwamen. Deze dubbelingen zijn uit het bestand verwijderd. Van 72 studenten bleek geen e-mail adres bekend te zijn. Aangezien het om een webenquête gaat, zijn deze namen ook verwijderd uit het bestand.

Ook bleek bij het versturen van de uitnodiging voor de enquête dat 336 e-mail adressen niet meer in gebruik zijn of dat de mailbox van de gebruiker vol zit (hiervan werd een bounce ontvangen).² In totaal bleven er 1.356 alumni over in de steekproef.

De Hogeschool van Amsterdam (HvA) heeft de mailing naar de respondenten zelf verzorgd. Het is onbekend naar hoeveel respondenten dit precies is gebeurd en daarom ontbreekt deze hogeschool in het overzicht van tabel 3.1 waarin de onderverdeling naar school wordt weergegeven.

Tabel 3.1 – Indeling alumni in steekproef naar school (exclusief HvA)

Provincie	N (= aantal)	Percentage
Hanzehogeschool	519	38%
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	355	26%
Windesheim	331	24%
Haagse Hogeschool	151	11%
Totaal	1.356	100%

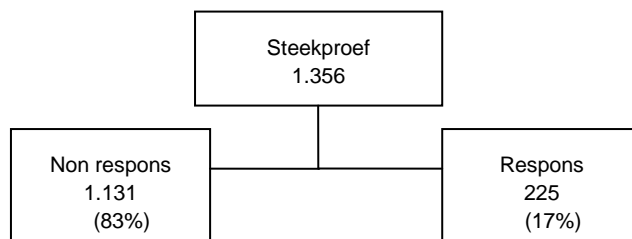
Respons

Er hebben uiteindelijk 229 alumni meegewerkt aan het onderzoek. In totaal hebben 4 respondenten van deze HvA deelgenomen aan het onderzoek. Deze worden in het responsoverzicht niet meegenomen. Uiteraard zullen deze respondenten bij het bespreken van de resultaten wel onderdeel uitmaken van de totale groep.

² 271 e-mail adressen van de Hanzehogeschool, 36 van de HAN, 24 van de HHS en 5 van Windesheim.

We gaan in de hieronder gepresenteerde overzichten uit van 225 respondenten. De behaalde respons is 17 procent. Figuur 2 geeft een overzicht van de non-respons en de responsverdeling.

Figuur 2 – Overzicht respons (exclusief respons HvA)

Tabel 3.2a toont de verdeling van de respons naar school. De respons is ongelijk verdeeld tussen de hogescholen. De respons van de alumni van Windesheim is relatief hoger dan die van de andere hogescholen.

Tabel 3.2a – Respons naar school

Hogeschool	N steekproef	N respons	Responspercentage
Hanzehogeschool	519	82	16%
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	355	47	13%
Windesheim	331	72	22%
Haagse Hogeschool	151	24	16%
Totaal	1.356	225	17%

Deze ongelijke responsverdeling leidt tot een verschil in samenstelling ten opzichte van de verdeling in de steekproef (zie tabel 3.2b). Deze afwijking is significant.³

Tabel 3.2b – Samenstelling responsgroep en steekproef

Hogeschool	Percentage respons (N = 225)	Percentage steekproef (N = 1.356)
Hanzehogeschool	36%	38%
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	21%	26%
Windesheim	32%	24%
Haagse Hogeschool	11%	11%

³ Chi kwadraat: 7,96. P-waarde: < 0,05.

Er is sprake van een oververtegenwoordiging van alumni van Windesheim en ondervertegenwoordiging van alumni van de HAN.

Tabel 3.3 bevat een nadere typering van de respondenten (inclusief HvA). Er zitten iets meer vrouwen dan mannen in de responsgroep en de meeste respondenten zijn jonger dan 25 jaar. De meer recentere afstudeercohorten zijn in de respons beter vertegenwoordigd. Tot slot heeft meer dan de helft van de respondenten havo als vooropleiding gevolgd.

Tabel 3.3 – Achtergrondkenmerken respondenten

	Percentage
<i>Geslacht</i>	
Man	48%
Vrouw	52%
<i>Leeftijd</i>	
Jonger dan 25	41%
25-30	38%
31-35	3%
36-40	2%
Ouder dan 40	15%
<i>Afstudeerjaar</i>	
Voor 2000	17%
2000-2008	9%
2009	9%
2010	9%
2011	22%
2012	32%
<i>Vooropleiding</i>	
Havo	55%
Vwo	22%
Mbo	20%
Andere hbo opleiding	1%
Anders	2%

3.2 Resultaten enquête

Interesse in de opleiding

Overall geeft 60 procent van de respondenten aan mogelijk tot zeker interesse te hebben in de opleiding. Deze interesse is breed verdeeld over alle hogescholen (zie tabel 3.4). De alumni van Windesheim zijn vergeleken met de andere hogescholen iets minder geïnteresseerd in de masteropleiding.

Tabel 3.4 – Interesse opleiding

	HG	HAN	HHS	Windesheim	HvA	Totaal
Ja, zeker interessant	16%	13%	25%	13%	0%	15%
Ja, mogelijk interessant	46%	50%	50%	37%	75%	45%
Nee, ik denk het niet	22%	30%	21%	35%	25%	28%
Nee, zeker niet	16%	7%	4%	15%	0%	12%
Totaal (= 100%)	N=82	N=46	N=24	N=71	N=4	N=227

Opvallend is dat de interesse bij de laatste twee afstudeerjaren (2011 en 2012) veel hoger is dan die bij de eerdere afstudeercohorten. Respectievelijk 78 procent bij die eerste groep en 51 procent bij die tweede groep geeft aan interesse te hebben in de opleiding (zie tabel b3.1 in de bijlage).

Kenmerken van de opleiding

De respondenten is gevraagd op een schaal van 1 (helemaal mee oneens) tot en met 5 (helemaal mee eens) een oordeel te geven over bepaalde stellingen die betrekking hebben op de master healthy lifestyle. Een score hoger dan 3 geeft aan dat de respondenten het er gemiddeld meer mee eens zijn dan oneens. De stellingen, oordelen over de stellingen en de scores worden hieronder weergegeven in tabel 3.5. De standaardafwijking wordt weergegeven tussen haakjes. Een overzicht van de gemiddelde scores naar school waar de alumni vandaan komen is terug te vinden in de bijlage (tabel b3.2). Uit dat overzicht blijkt dat de respondenten afkomstig van de HHS gemiddeld hoger scoren dan de respondenten van de overige hogescholen, maar er zijn geen noemenswaardige verschillen.

Tabel 3.5 – Oordeel stellingen over de masteropleiding *Healthy Lifestyle* ($N_{\max}= 185$)

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Gemiddel- de score
Huidige en toekomstige leefstijl gerelateerde problematiek vraagt om een nieuw type functionaris op het brede terrein van <i>healthy lifestyle</i>	2%	10%	15%	44%	29%	3,9 (sd 1,0)
De huidige initiële hbo-bacheloropleidingen leiden op tot beginnend beroepskracht. Deze professionals missen ervaring en kennis van de uitvoeringspraktijk en zijn daardoor niet goed in staat diezelfde praktijk verder te ontwikkelen	5%	27%	24%	27%	16%	3,2 (sd 1,2)
In vergelijking met bestaande bacheloropleidingen gericht op sport en bewegen in Nederland, biedt de Master <i>Healthy Lifestyle</i> een meerwaarde als het gaat om <i>het verder blijven ontwikkelen van kennis en vaardigheden in het werk</i> op het gebied van ziektepreventie door lichamelijke activiteit	2%	8%	22%	45%	24%	3,8 (sd 0,9)
Ten opzichte van bestaande bacheloropleidingen gericht op sport en bewegen in Nederland, biedt de Master <i>Healthy Lifestyle</i> een meerwaarde voor <i>de uitoefening van het beroep</i> in het vakgebied van ziektepreventie door lichamelijke activiteit	1%	10%	25%	49%	14%	3,6 (sd 0,9)
Ik vind het belangrijk om me na mijn bachelor breder te ontwikkelen	1%	3%	5%	22%	69%	4,5 (sd 0,8)
Ik vind het belangrijk om meer theoretische kennis op te doen na mijn bacheloropleiding	2%	5%	10%	24%	59%	4,3 (sd 1,0)

Wat opvalt aan het overzicht is dat de respondenten het het meest eens zijn met de meer algemene stellingen met betrekking tot de opleiding. De stelling 'belangrijk om me na mijn bachelor breder te ontwikkelen' scoort met een waarde van 4,5 (voor de alumni van de hogescholen gezamenlijk) het hoogst. Ook met de stellingen betreffende de meer specifieke kenmerken van de opleiding zijn de alumni het gemiddeld meer eens dan oneens, maar er is een relatief grote groep (bijna eenderde van de respondenten) die het (helemaal) die het niet eens is met de stelling dat 'afgestudeerden van de huidige initiële hbo-bacheloropleidingen ervaring en kennis missen van de uitvoeringspraktijk en daardoor niet goed in staat zijn diezelfde praktijk verder te ontwikkelen'. Wellicht is het zinvol om bij toekomstige voorlichting over de opleiding de meerwaarde met vooral het oog op dit punt nog sterker te beargumenteren.

De respondenten is ook gevraagd een score te geven voor stellingen die betrekking hebben op bepaalde kenmerken van de opleiding. De schaal loopt van 1 (zeer negatief) t/m 5 (zeer positief). De uitkomsten hiervan staan in tabel 3.6. Daaruit blijkt dat alle gepresenteerde kenmerken van de opleiding gemiddeld als positief worden ervaren. Het opdoen van specifieke kennis voor verschillende doelgroepen scoort overall het meest positief.

Een overzicht van de gemiddelde scores naar school waar de alumni vandaan komen is terug te vinden in de bijlage (tabel b3.3). In die tabel zijn geen grote verschillen op te merken tussen de respondenten van de verschillende hogescholen.

Tabel 3.6 – Gemiddelde scores stellingen betreffende kenmerken opleiding (N_{max}= 170)

	Zeer negatief	Negatief	Neutraal	Positief	Zeer positief	Gemiddelde score (sd)
Dat er een eerste, meer algemeen theoretisch blok is	1%	5%	26%	43%	26%	3,9 (sd 0,9)
Dat er een substantiële hoeveelheid tijd besteed wordt aan praktijkgericht onderzoek	0%	4%	12%	56%	28%	4,1 (sd 0,7)
Dat het docententeam is samengesteld uit de diverse leerstoelen die verbonden zijn aan de participerende hogescholen	0%	3%	12%	51%	34%	4,2 (sd 0,7)
Dat men in de opleiding voor verschillende doelgroepen specifieke kennis verkrijgt	0%	1%	7%	57%	36%	4,3 (sd 0,6)
Dat het een deeltijdopleiding is	1%	5%	15%	33%	46%	4,2 (sd 0,9)
Dat de opleiding 2 jaar duurt	1%	9%	26%	36%	28%	3,8 (sd 1,0)
Dat het een unieke opleiding is	2%	6%	26%	37%	29%	3,8 (sd 1,0)

Tabel 3.7 laat zien dat bij de keuze voor de opleiding voor 25 procent van de alumni het een (grote) rol speelt dat de opleiding in deeltijd wordt gegeven. 41 Procent van de alumni geeft aan dat het feit dat de opleiding 2 jaar duurt een (grote) rol speelt.

Tabel 3.7 – Factoren keuze opleiding (potentiële belemmeringen)

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Dat het een deeltijd opleiding is	30%	25%	26%	21%	0%	25%
Dat de opleiding 2 jaar duurt	45%	50%	43%	33%	0%	41%
Totaal N	N _{max} = 56	N _{max} = 20	N _{max} = 35	N _{max} = 54	N _{max} = 1	N _{max} = 166

De masterstudent dient twee keuze-units te kiezen die bij de verschillende consortiumpartners worden aangeboden (zie paragraaf 2.4 voor een beschrijving van de units). In tabel 3.8 worden de gemiddelde scores gepresenteerd voor de interesse in de keuze-units. De scores lopen van 1 (spreekt me totaal niet aan) tot en met 5 (spreekt me heel erg aan). Uit tabel 3.8 blijkt dat de units elkaar niet veel ontlopen, gelet op de mate waarin alumni de units vinden aanspreken. Er zijn wel verschillen op te merken tussen de scores van de alumni naar school waar ze vandaan komen. Zo zijn alumni van de HHS minder positief over de unit 'Healthy Lifestyle in populations with special needs' en positiever over de unit 'Healthy Lifestyle & Changing Behavior' dan de andere alumni.

Tabel 3.8 – Scores betreffende in hoeverre de units de respondenten aanspreken

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Healthy Lifestyle in populations with special needs	3,3	2,7	3,3	3,7	2,0	3,4
Healthy Lifestyle & Changing Behavior	4,0	4,5	3,9	4,2	5,0	4,1
Healthy Lifestyle & Technology	3,7	3,4	3,3	3,3	3,0	3,4
Healthy Lifestyle & Nutrition	3,7	3,7	3,2	3,6	4,0	3,6
Healthy Lifestyle & Environment	4,0	3,9	3,7	4,1	5,0	4,0
Healthy Lifestyle@Work	3,8	3,8	4,0	3,9	3,0	3,8
Healthy Lifestyle@School	3,9	4,1	3,9	4,0	3,0	3,9
Totaal (= 100%)	N _{max} = 55	N _{max} = 19	N _{max} = 35	N _{max} = 52	N _{max} = 1	N _{max} = 162

In tabel 3.9 wordt aangegeven hoeveel procent van de alumni per hogeschool aangeeft te kiezen voor een van de units. De respondenten konden meer dan 1 unit kiezen en daarom tellen de percentages hoger op dan 100. Overall kiezen de alumni het vaakst voor de unit 'Healthy Lifestyle & Changing Behavior' (67 procent) en het minst vaak voor 'Healthy Lifestyle & Technology' (24 procent).

Tabel 3.9 – Keuze voor een unit

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Healthy Lifestyle in populations with special needs	46%	15%	19%	43%	0%	35%
Healthy Lifestyle & Changing Behavior	70%	75%	50%	72%	100%	67%
Healthy Lifestyle & Technology	31%	10%	33%	15%	0%	24%
Healthy Lifestyle & Nutrition	52%	55%	39%	30%	100%	43%
Healthy Lifestyle & Environment	41%	50%	36%	28%	0%	37%
Healthy Lifestyle@Work	31%	35%	53%	42%	0%	40%
Healthy Lifestyle@School	37%	50%	53%	51%	0%	46%
Totaal (= 100%)	N _{max} = 54	N _{max} = 20	N _{max} = 36	N _{max} = 53	N _{max} = 1	N _{max} = 164

Keuze voor de opleiding

Nadat diverse kenmerken van de opleiding en facetten die een rol kunnen spelen bij de keuze voor de opleiding (of juist niet) zijn gepresenteerd aan de respondenten en gevraagd is om hierover een oordeel te geven, is de vraag gesteld hoe groot de kans is om daadwerkelijk voor de opleiding te kiezen. 14 Procent van de respondenten geeft aan dat de kans om voor de opleiding te kiezen groot tot heel groot is (zie tabel 3.10). Bij de laatste 2 afstudeerjaren (2011 en 2012) is deze groep met 19 procent nog groter (zie tabel b3.4 in de bijlage).

Tabel 3.10 – Keuze voor de masteropleiding alles overziend

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Heel groot	4%	0%	0%	0%	0%	1%
Groot	9%	25%	19%	10%	0%	13%
Niet groot, niet klein	36%	25%	39%	27%	0%	32%
Klein	20%	35%	22%	18%	100%	22%
Heel klein	32%	15%	19%	45%	0%	31%
Totaal (= 100%)	N= 56	N= 20	N= 36	N= 51	N= 1	N= 164

Gevraagd naar de redenen om voor de opleiding te kiezen, geven respondenten vooral aan dat de opleiding zorgt voor verdieping en uitbreiding van kennis.

Redenen om niet te kiezen voor de opleiding hebben niet te maken met opleidings specifieke kenmerken. Als redenen om niet voor de opleiding te kiezen geven respondenten aan dat ze er geen tijd voor hebben, bijvoorbeeld omdat ze te druk zijn met een fulltime baan. Ook doen sommige respondenten inmiddels een andere opleiding, zijn ze werkzaam in een andere werkveld, hebben ze zich gespecialiseerd in een andere richting of hebben ze interesses die elders liggen.

Verschillen tussen interessegroep en de totaalgroep

Wanneer de respondenten, die aangeven dat de kans groot of heel groot is om voor de masteropleiding te kiezen (de interessegroep), worden vergeleken met de totale groep, dan is te zien dat de interessegroep het met alle *stellingen over de masteropleiding* Healthy Lifestyle gemiddeld meer eens is dan de totaalgroep (zie tabel b3.5 in de bijlage). Ook de verschillende *kenmerken van de opleiding* worden gemiddeld positiever gewaardeerd (zie tabel b3.6 in de bijlage). Vooral het element 'specifieke kennis verkrijgen voor verschillende doelgroepen' scoort bij de interessegroep hoog (een score van 4,7 voor de interessegroep ten opzichte van een score van 4,3 voor de totaalgroep zie tabel b3.6 in de bijlage). Ook het unieke karakter van de opleiding wordt door de interessegroep als erg positief ervaren, die dit gemiddeld waardeert met een score van 4,7 ten opzichte van een score van 3,8 voor de totaalgroep.

Kijkend naar eventuele *belemmeringen* om voor de opleiding te kiezen, dan valt op dat er binnen de interessegroep een hoger percentage negatief is over het feit dat de opleiding 2 jaar duurt (tabel b3.7 in de bijlage). Wellicht is het interessant om bij de verdere uitwerking van het programma hier nog eens goed naar te kijken.

Tot slot valt op dat er binnen de interessegroep nog meer interesse is voor de *keuze-unit* Healthy Lifestyle & Changing Behavior (79 procent van de interessegroep kiest hier voor t.o.v. 67% bij de totaalgroep) en nog minder interesse voor de keuze-unit Healthy Lifestyle & Technology (bij de interessegroep kiest 21 procent voor deze unit en bij de totaalgroep 24 procent) (zie tabel b3.8 in de bijlage). Ook scoort de unit Healthy Lifestyle@School met 29 procent van de interessegroep die daarvoor kiest veel lager. Bij de totaalgroep kiest hier nog 46 procent voor. Gezien deze onderzoeksuitkomsten is het misschien verstandig om niet alle units te gaan aanbieden.

Instroombehoefte

Op basis van de informatie uit de enquête onder alumni van de bacheloropleidingen sport kunnen we een inschatting maken van de potentiële, jaarlijkse instroom van studenten in de opleiding Healthy Lifestyle. Dat gebeurt aan de hand van de volgende berekening:

$$\text{Jaarpopulatie} \times \text{marktpotentie}$$

De *jaarpopulatie* betreft afgestudeerden van een bepaald opleidingsjaar van de bacheloropleidingen sport die minimaal 2 jaar werkervaring hebben in een sportgerelateerd terrein op hbo-niveau. In de berekening wordt uitgegaan van het afstudeerjaar 2011. Dat jaar kent 1.4304 afgestudeerden. Van hen is 67 procent werkzaam in de richting van de genoten opleiding (zie tabel b3.9 in de bijlage).⁵ Daarmee komt de jaarpopulatie uit op 958.

De *marktpotentie* operationaliseren we als het percentage respondenten dat aangeeft dat de kans dat zij voor opleiding Healthy Lifestyle zullen kiezen *groot of heel groot* is. Voor de alumni van het afstudeerjaar 2011 is dat 17,6 procent.

In tabel 3.11 staat de uitkomst van de schatting van de instroom in de opleiding healthy lifestyle.

Tabel 3.11 – Verwachte jaarlijkse instroom in de masteropleiding Healthy Lifestyle

	Schatting
[a] Populatie	958 afgestudeerden
[b] Marktpotentie	17,6%
Verwachte jaarlijkse instroom a * b	169

Daarmee komt de jaarlijks te verwachten instroom in de masteropleiding Healthy Lifestyle op ongeveer 170 afgestudeerden van de bacheloropleidingen sport. Daarbij wordt aangetekend dat enerzijds wat de marktpotentie betreft sprake zal zijn van een *overschatting* van het aantal

4 Bron: http://www.duo.nl/organisatie/open_onderwijsdata/databestanden/ho/Ingeschreven/ingeschreven_hbo/hbo_gediplomeerden.asp.

5 Dit percentage komt overeen met die uit de Arbeidsmarktmonitor Sport 2011 (Van der Horst & Peters, 2011, p. 9).

instromers, omdat niet iedereen van de groep 'groot/heel groot' ook daadwerkelijk zal instromen in de masteropleiding. Indien de gemiddelde marktpotentie van de gehele onderzoeksgroep (14%) als berekeningsgrondslag zou worden gehanteerd, dan komt de jaarlijkse instroom uit op ongeveer 134 instromers.

Anderzijds zal sprake zijn van een *onderschatting* van de populatie, aangezien

- het in de berekening enkel de instroom/de marktpotentie van het afstudeerjaar 2011 betreft. Er kan ook - zeker in de eerste jaren van de master - instroom zijn uit eerdere afstudeerjaren. Voor elk van de eerdere afstudeerjaren geldt een lagere marktpotentie, maar er blijft een substantiële groep over (zie bijlage);
- het hier enkel de instroom van afgestudeerden van de sportopleidingen betreft. De opleiding is ook toegankelijk voor afgestudeerden van andere, aanverwante hbo-bacheloropleidingen met een aantoonbare sportcomponent.

Al met al kan worden vastgesteld dat de prognose van 170 instromers een conservatieve en dus voorzichtige schatting is.

4 Resultaten onderzoek onder arbeidsorganisaties

Om zicht te krijgen op de vraag in hoeverre het werkveld de beoogde masteropleiding waardeert, is een enquête gehouden onder respondenten uit relevante arbeidsorganisaties. De enquête is gebaseerd op het beroepsprofiel van de master en de blauwdruk van de opleiding. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquête besproken. Voorafgaande aan de bespreking van de resultaten zal worden ingegaan op de samenstelling van de steekproef en de respons.

4.1 Steekproef en respons

Steekproef

KBA heeft contactgegevens van 248 organisaties verzameld waarbinnen, op basis van de interviews uit fase 1 van het onderzoek, verwacht werd dat er behoefte zou kunnen bestaan aan mensen met een master healthy lifestyle profiel. Ook de Hanzehogeschool en Windesheim hebben contactgegevens geleverd. In totaal ging het om 530 arbeidsorganisaties. Er bleken 4 arbeidsorganisaties dubbel voor te komen (3 bij de Hanzehogeschool en 1 bij de gegevens van Windesheim). Ook bleek na contact met verschillende bedrijven dat enkele organisaties niet tot de doelgroep behoren (dit bleken geen werkgevers te zijn, inmiddels failliet of gereorganiseerd of de contactgegevens klopten niet). Dit ging in totaal om 18 organisaties (2 van Windesheim, 3 van KBA en 13 van de Hanzehogeschool). Het totaal aantal organisaties wat overbleef, is weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1 – Steekproef naar type

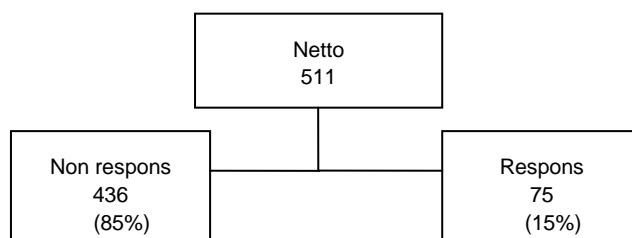
Type steekproef	N (= aantal)	Percentage
Steekproef KBA	245	48%
Steekproef Hanzehogeschool	213	42%
Steekproef Windesheim	53	10%
Totaal	511	100%

Van de gegevens van de Hanzehogeschool Groningen en Windesheim was op voorhand niet duidelijk wat voor soort organisaties in de steekproef zaten. Dit is de reden dat de organisaties niet verder zijn onderverdeeld naar sector of branche. Een onderverdeling naar sector/branche voor de arbeidsorganisaties die door KBA zijn verzameld wordt weergegeven in de bijlage (tabel b4.1).

Respons

Er hebben uiteindelijk 75 organisaties meegewerkt aan het onderzoek. De behaalde respons (van de netto steekproef) is 15 procent. Figuur 3 geeft een overzicht van de non-respons en de respons verdeling.

Figuur 3 – Overzicht respons

Tabel 4.2a toont aan dat de respons onder de organisaties die via de hogescholen zijn aangeleverd veel hoger is dan die van de organisaties verzameld door KBA. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met het feit dat (1) organisaties geleverd door de hogescholen meer binding hebben met het onderzoek vanwege naamsbekendheid en (2) de organisaties op een betere manier konden worden bereikt in verband met de beschikbaarheid van directe contactpersonen.

Tabel 4.2a – Respons naar type steekproef

Type steekproef	N steekproef	N respons	Responspercentage
Steekproef KBA	245	19	8%
Steekproef Hanzehogeschool	213	43	20%
Steekproef Windesheim	53	13	25%
Totaal	511	75	15%

Een overzicht van de spreiding van de organisaties in Nederland is te vinden in de bijlage (figuur b4.1).

Alhoewel het op voorhand niet duidelijk was in welke branche de organisaties opereren, kan er voor de responsgroep wel een overzicht worden gemaakt (zie tabel 4.2b).

Tabel 4.2b – Respons naar type organisatie

Type organisatie	N (= aantal)	Percentage
Welzijnswerk / buurtwerk	12	16%
Fitnesscentra*	11	15%
Ziekenhuizen en revalidatiecentra	8	11%
Gemeentelijke en provinciale organisatie	8	11%
Sportraden en -ondersteuning	5	7%
GGZ-organisaties	4	5%
Verpleeg- en verzorgingshuizen	3	4%
GGD'en	3	4%
Arbodiensten	3	4%
Praktijken voor fysiotherapie	3	4%
Onderwijs	2	3%
Adviesbureau/facilitaire dienstverlening	2	3%
Instellingen voor gehandicaptenzorg	1	1%
Anders	10	13%
Totaal	75	100

* 3 fitnesscentra hebben een interne fysiotherapiepraktijk.

De *omvang van de organisaties* in het onderzoek varieert van 1 tot 3.500 fte's. De gemiddelde personele sterkte bedraagt 313 fte's. In ruim de helft van de gevallen gaat het om kleinere (≤ 50 fte's) organisaties (zie tabel 4.3).

Tabel 4.3 – Omvang organisaties naar categorieën in aantal fte's

Aantal fte's in onderzochte organisaties	Aantal	Percentage
≤ 50	38	62%
51 – 500	13	21%
> 500	10	16%
Totaal	61	100

4.2 Resultaten enquête

Voorkomen van het beroepsprofiel van de master healthy lifestyle

Het profiel van de master healthy lifestyle komt in 70 procent van de onderzochte organisaties geheel dan wel in substantiële mate voor. Bij de organisaties die aangeven dat het beroepsprofiel in de organisatie niet voorkomt, verwacht ruim een kwart dat het profiel in de komende 5 tot 10 jaar wel zal voorkomen (zie tabel b4.2 in de bijlage).

In 70 procent van de organisaties komt het profiel van de master healthy lifestyle of een deel daarvan, nu al voor (zie tabel 4.4). Dat geldt voor bijna alle *soorten* organisaties. In de responsgroep komt alleen bij de instellingen voor de gehandicaptenzorg het profiel niet voor. Een overzicht van het voorkomen van het beroepsprofiel master healthy lifestyle naar type organisatie is in de bijlage opgenomen (tabel b4.3).

Tabel 4.4 – Voorkomen van het beroepsprofiel master healthy lifestyle (%)

	Percentage
Profiel komt in geheel voor	25%
Delen van het profiel komen voor	45%
Profiel komt niet voor	29%
Totaal (N = 100%)	75

De respondenten, die aangeven dat het profiel van de master healthy lifestyle in de organisatie voorkomt, is ook gevraagd om welke functies, c.q. welke functiebenamingen het gaat. De meest genoemde functies zijn:

- buurtsportcoach/sportbuurtwerker
- fitnesstrainer
- beweeg- en leefstijladviseur
- fysiotherapeut.

Een volledig overzicht en uitsplitsing naar type organisatie is terug te vinden in de bijlage (tabel b4.4)

De formatie van MHL-functies

De totale personeelsomvang (in fte's) van de organisaties uit de responsgroep bedraagt ruim 12.000 (zie tabel 4.6).⁶ Binnen deze organisaties zijn ongeveer 190 fte's (=1,5 procent) werkzaam met (delen van) een functieprofiel van de master healthy lifestyle. Gemiddeld zijn er per organisatie ongeveer 4 fte's werkzaam in een (deels) 'master healthy lifestyle'-functie.

Tabel 4.6 – Formatie functies master healthy lifestyle

	Totaal (N=43)
Totaal aantal medewerkers (fte's)	12.506
Aantal masters healthy lifestyle (fte's)	191
Gemiddeld percentage masters healthy lifestyle op totale formatie	1,5%

⁶ Om een vergelijking te kunnen maken met het aantal MHL'ers in de organisatie, zijn alleen die organisaties meegenomen waarin (delen van) het beroepsprofiel van de MHL'er voorkomt én die weten hoeveel fte's er in dit profiel in de organisatie werkzaam zijn.

Een ruime meerderheid van de respondenten denkt dat het aantal functies met betrekking tot de master healthy lifestyle in de toekomst gaat toenemen (tabel 4.7).

Tabel 4.7 – Ontwikkeling van het aantal functies master healthy lifestyle binnen de eigen sector komende 5 tot 10 jaar (%)

	Percentage
Neemt toe	72%
Blijft gelijk	24%
Neem af	3%
Totaal N (= 100%)	58

Behoefte aan afgestudeerden van de opleiding healthy lifestyle

Ongeveer 77 procent van de respondenten voorziet over vijf tot tien jaar in hun eigen organisatie een beperkte en soms grote behoefte aan afgestudeerden van de opleiding Healthy Lifestyle (tabel 4.8). De betreffende organisaties zijn verspreid door heel Nederland (zie figuur 4).

Figuur 4 – Locaties organisaties met beperkte tot grote behoefte (in eigen organisatie) afgestudeerden masteropleiding Healthy Lifestyle (N=45)⁷

⁷ Kaart is gegenereerd met behulp van de website <http://www.batchgeo.com>. Een pictogram kan verwijzen naar meerdere organisaties (zo zitten er bijvoorbeeld meer dan 1 organisatie in Zwolle, maar op de kaart wordt dit weergegeven met 1 pictogram).

Op het niveau van de sector verwacht 90 (!) procent van alle respondenten een behoefte aan afgestudeerden van de opleiding healthy lifestyle (tabel 4.9).

Tabel 4.8 – Arbeidsmarktbehoefte afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle nu en/of in de toekomst in de eigen organisatie (%)

	Percentage
Grote behoefte	10%
Beperkte behoefte	67%
Geen behoefte	22%
Totaal N (= 100%)	58

Tabel 4.9 – Arbeidsmarktbehoefte afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle nu en/of in de toekomst in de eigen sector (%)

	Percentage
Grote behoefte	21%
Beperkte behoefte	69%
Geen behoefte	10%
Totaal N (= 100%)	58

30 Procent van de organisaties is bereid bij te dragen aan de kosten als werknemers de opleiding healthy lifestyle zouden gaan volgen (zie tabel b4.5 in de bijlage). Deze toezegging is niet helder gekwantificeerd. Bedragen variëren van 800 tot 3000 euro en van 25 procent to 50 procent van de opleidingskosten, maar veelal worden hebben de respondenten geen concrete bedragen ingevuld.

Van welke opleiding zal de beoogde masteropleiding van de Hanzehogeschool Groningen de meeste concurrentie ondervinden? Gelet op de opvattingen van de respondenten daarover, springen er niet echt bepaalde opleidingen uit (zie tabel 4.10). Dat geldt ook voor de opleidingen die op hun beurt mogelijk concurrentie gaan ondervinden van de nieuwe masteropleiding: ook daarbij noemen de respondenten diverse hbo en wo-bacheloropleidingen.

Overigens moet worden opgemerkt dat de respondenten het lastig vonden deze vraag te beantwoorden, omdat ze niet altijd goed zicht hadden op de inhoud van de opleidingen die hen werden voorgelegd.

Tabel 4.10 – Frequentie (be)concurrerende opleidingen voor de masteropleiding Healthy Lifestyle (meerdere antwoorden mogelijk; gepercenteerd per cel*)

Naam opleiding	Concurrerend voor hbo-master HL (%) (N=111)	Beconcurrereerd door hbo-master HL (%) (N=83)
Hbo bachelor	14%	11%
Hbo master active ageing	6%	8%
Andere hbo master	8%	7%
Universitaire bachelor Voeding en Gezondheid	6%	2%
Universitaire bachelor Bewegingswetenschappen	8%	11%
Universitaire bachelor Gezondheid&Maatschappij	8%	6%
Universitaire bachelor Gezondheidswetenschappen	4%	6%
Universitaire bachelor Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg	10%	11%
Universitaire bachelor	2%	4%
Universitaire master Bewegingswetenschappen	7%	7%
Universitaire master Health Sciences	5%	4%
Universitaire master Lifestyle and chronic disorders	6%	6%
Universitaire master Nutrition and health	4%	5%
Universitaire master Physical activities and health	8%	7%
Universitaire master	3%	4%
Anders	1%	1%

* Percentages tellen op tot meer dan 100, omdat de respondenten meer dan een opleiding konden aankruisen.

Bovenstaande lijst met opleidingen is niet uitputtend. In opdracht van het RIVM/Centrum Gezond Leven (CGL) heeft TNO Kwaliteit van Leven een inventarisatie en analyse uitgevoerd van het aanbod van opleiding en training op het terrein van gezondheidsbevordering en preventie. Voor een uitgebreidere lijst met opleidingen/trainingen die eventueel concurrerend zouden kunnen zijn voor de opleiding Healthy Lifestyle wordt verwezen naar het rapport van dat betreffende onderzoek (Opleidingen Gezondheidsbevordering en Preventie: Een inventarisatie en analyse van het actuele aanbod, 2010).⁸

Meerwaarde van afgestudeerden Healthy Lifestyle

De respondenten beargumenteren de meerwaarde verschillend. Een aantal respondenten geeft aan dat de meerwaarde van healthy lifestyle afgestudeerden ligt in het breed opgeleid zijn. Anderen geven aan dat vooral de competentie om theorie en praktijk te verbinden heel belangrijk is. Ook het hebben van een helicopterview, het kunnen omgaan met verschillende belangen en verschillende disciplines worden als voorbeelden genoemd.

⁸ Link rapport: http://www.loketgezondleven.nl/object_binary/o10713_Rapport-Opleidingen-GB-en-P-071210.pdf

5 Conclusie

In opdracht van de Hanzehogeschool Groningen heeft het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt onderzoek gedaan naar de behoefte aan een masteropleiding Healthy Lifestyle. Het voornemen is dat deze nieuwe opleiding zal worden aangeboden door de vijf academies voor lichamelijke opvoeding van Amsterdam, Arnhem/Nijmegen, Den Haag, Zwolle en Groningen. De Hanzehogeschool trad op als penvoerder namens de ALO's.

In het onderzoek is zowel vastgesteld welke behoefte potentiële instromers hebben aan de beoogde opleiding als wat de behoefte is van het werkveld aan de nieuwe professional die wordt opgeleid. Op basis van de onderzoeksgegevens kan worden geconcludeerd dat die behoefte er bij beide groepen is.

Zo geeft de helft van de *potentiële instromers* aan dat ze geïnteresseerd zijn in de nieuwe opleiding. Dat geldt voor de alumni van alle hogescholen en vooral voor degenen die kort geleden (in 2011 en 2012) zijn afgestudeerd. De opleiding is volgens hen vooral aantrekkelijk omdat het om een brede opleiding gaat: de kenmerken dat ze in de opleiding de mogelijkheid hebben zich na hun bacheloropleiding breder te ontwikkelen en kennis opdoen over verschillende doelgroepen, waarden ze het meest. Een op zeven respondenten geeft aan dat kans dat ze daadwerkelijk voor de opleiding zullen kiezen, groot tot heel groot is. Belangrijkste argument daarvoor is dat de opleiding zorgt voor verdieping en uitbreiding van kennis.

De schatting van de te verwachten instroom laat zien dat jaarlijks ca. 170 studenten met de masteropleiding zullen starten. Deze schatting is gebaseerd op de studenten van het afstudeerjaar 2011. Het is aannemelijk dat ook eerder afgestudeerde studenten en degenen met andere hbo-bacheloropleidingen gerelateerd aan gezondheid met een aantoonbare sportcomponent zich voor de opleiding zullen aanmelden.

Uit het onderzoek onder *werkgevers* blijkt dat in 70 procent van de organisaties (een deel van) het profiel waarop de opleiding zich richt nu al voor komt. En van de werkgevers waarbij het profiel nog niet voor komt, verwacht ruim een kwart dat dit binnen afzienbare tijd wel het geval zal zijn. Ten slotte verwacht bijna driekwart van de werkgevers dat het aantal functies met het profiel van de master healthy lifestyle de komende jaren zal toenemen.

Binnen de onderzoekspopulatie gaat het hier en nu om bijna 200 fte dat werkzaam is binnen het omschreven profiel. Een nadere kwantificering van de behoefte is niet goed mogelijk, vanwege de grote diversiteit naar branches van de arbeidsorganisaties waar het profiel is aangetroffen.

Afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle zijn bij uitstek degenen die aan deze behoefte tegemoet komen. Negentig procent van de werkgevers verwacht namelijk dat er op de arbeidsmarkt nu en in de toekomst behoefte is aan beroepskrachten met een dergelijke opleiding. De masteropleiding heeft op dat gebied geen echte, grote concurrenten. Er worden wel diverse opleidingen genoemd, maar dat gebeurt steeds door enkele werkgevers. Deze diversiteit heeft wellicht te maken met de breedte van de beoogde masteropleiding.

De meerwaarde van afgestudeerden van de masteropleiding Healthy Lifestyle zit hem voornamelijk in de brede, multidisciplinaire achtergrond en het in staat zijn om praktische interventies met een academische houding uit te voeren.

Aanbeveling

Zoals eerder aangegeven kan op basis van de onderzoeksgegevens worden geconcludeerd dat er zowel bij de instroomkant als de uitstroomkant van de beoogde masteropleiding Healthy Lifestyle voldoende behoefte is. De interesse is groot en de meeste kenmerken van de opleiding worden gemiddeld als positief ervaren door zowel de alumni als de werkgevers.

Vanuit het onderzoek onder de alumni komt naar voren dat er bij de interessegroep nog wel een groot percentage respondenten zit die de lengte van de opleiding als een belemmering ervaart. Ook wordt binnen deze interessegroep niet elke keuze-unit even aantrekkelijk gevonden. Het verdient de aanbeveling om bij de verdere uitwerking van het programma hier goed naar te kijken.

Bovendien geldt dat voor de totale groep alumni de meerwaarde ten opzichte van de huidige initiële hbo-bacheloropleidingen niet voldoende duidelijk is. Wellicht is het zinvol om bij toekomstige voorlichting over de opleiding de meerwaarde met vooral het oog op dit punt nog sterker te illustreren.

Vanuit werkgevershoek worden kritische vragen gesteld omtrent de toelatingseisen. Een aantal respondenten is van mening dat deze moeten worden verruimd. Ook hier zou nog eens kritisch naar dienen te worden gekeken.

Bijlagen

Bijlage 1 – Overzicht van geraadpleegde sleutelpersonen

Naam	Bedrijf / organisatie	Functie
Mevr. Mulder	Sportkracht12	secretaris
Dhr. van Mechelen	EMGO Institute for Health and Care Research	directeur
Dhr. Molleman	GGD Gelderland	manager Gezondheidsbevordering & Epidemiologie
Mevr. Sturkenboom	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)	plaatsvervangend afdelingshoofd RIVM Centrum Gezond Leven
Mevr. Ross	Nederlands Instituut voor Sport en Beweging(NISB)	directielid/lid Raad van Bestuur
Dhr. Rijpstra	Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO)	voorzitter
Dhr. Boer	Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB)	algemeen directeur/lid Raad van Bestuur
Mevr. Bakker	ZonMw	manager Preventie

Bijlage 2 – Tabellen

I. Tabellen bij onderzoek onder alumni

Tabel b3.1 – Interesse opleiding naar afstudeerjaar

	Afstudeerjaren voor 2011	Afstudeerjaren 2011 en 2012	Totaal
Ja, zeker interessant	11%	24%	18%
Ja, mogelijk interessant	40%	54%	48%
Nee, ik denk het niet	35%	14%	24%
Nee, zeker niet	14%	8%	11%
Totaal (= 100%)	N=72	N=85	N=157

Tabel b3.2 – Gemiddelde scores op stellingen over de masteropleiding Healthy Lifestyle

	HG	HHS	HAN	Windes-heim	HvA	Totaal
Huidige en toekomstige leefstijl gerelateerde problematiek vraagt om een nieuw type functionaris op het brede terrein van healthy lifestyle	3,9	4,2	3,9	3,7	5,0	3,9
De huidige initiële hbo-bacheloropleidingen leiden op tot beginnend beroepskracht. Deze professionals missen ervaring en kennis van de uitvoeringspraktijk en zijn daardoor niet goed in staat diezelfde praktijk verder te ontwikkelen	3,1	3,2	3,1	3,3	3,3	3,2
In vergelijking met bestaande bacheloropleidingen gericht op sport en bewegen in Nederland, biedt de Master Healthy Lifestyle een meerwaarde als het gaat om <i>het verder blijven ontwikkelen van kennis en vaardigheden in het werk</i> op het gebied van ziektepreventie door lichamelijke activiteit	3,7	4,0	3,7	4,0	3,5	3,8
Ten opzichte van bestaande bacheloropleidingen gericht op sport en bewegen in Nederland, biedt de Master Healthy Lifestyle een meerwaarde voor <i>de uitoefening van het beroep</i> in het vakgebied van ziektepreventie door lichamelijke activiteit	3,5	3,8	3,7	3,7	3,5	3,6
Ik vind het belangrijk om me na mijn bachelor breder te ontwikkelen	4,6	4,7	4,6	4,5	3,3	4,5
Ik vind het belangrijk om meer theoretische kennis op te doen na mijn bacheloropleiding	4,4	4,6	4,3	4,3	3,3	4,3
Totaal (= 100%)	N _{max} = 62	N _{max} = 21	N _{max} = 40	N _{max} = 60	N _{max} = 3	N _{max} = 185

Tabel b3.3 – Gemiddelde scores stellingen betreffende kenmerken opleiding

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Dat er een eerste, meer algemeen theoretisch blok is	3,8	4,0	3,9	3,9	4,0	3,9
Dat er een substantiële hoeveelheid tijd besteed wordt aan praktijkgericht onderzoek	4,1	3,9	4,1	4,2	3,0	4,1
Dat het docententeam is samengesteld uit de diverse leerstoelen die verbonden zijn aan de participerende hogescholen	4,0	4,2	4,3	4,3	3,0	4,2
Dat men in de opleiding voor verschillende doelgroepen specifieke kennis verkrijgt	4,3	4,5	4,2	4,3	3,0	4,3
Dat het een deeltijdopleiding is	3,9	4,3	4,2	4,4	4,0	4,2
Dat de opleiding 2 jaar duurt	3,7	3,7	3,9	3,9	4,0	3,8
Dat het een unieke opleiding is	3,6	4,0	4,0	3,9	4,0	3,8
Totaal (= 100%)	N _{max} = 59	N _{max} = 21	N _{max} = 36	N _{max} = 54	N _{max} = 1	N _{max} = 170

Tabel b3.4 – Keuze opleiding alles overziend naar afstudeerjaar

	Afstudeerjaren voor 2011	Afstudeerjaren 2011 en 2012	Totaal
Heel groot	1%	1%	1%
Groot	10%	18%	14%
Niet groot, niet klein	31%	33%	32%
Klein	17%	27%	23%
Heel klein	40%	21%	30%
Totaal (= 100%)	N= 70	N= 85	N= 155

Tabel b3.5 – Verschil oordeel stellingen over de masteropleiding Healthy Lifestyle totaalgroep en interessegroep

	Gemiddelde score totaalgroep	Gemiddelde score interessegroep
Huidige en toekomstige leefstijl gerelateerde problematiek vraagt om een nieuw type functionaris op het brede terrein van healthy lifestyle	3,9	4,5
De huidige initiële hbo-bacheloropleidingen leiden op tot beginnend beroepskracht. Deze professionals missen ervaring en kennis van de uitvoeringspraktijk en zijn daardoor niet goed in staat diezelfde praktijk verder te ontwikkelen	3,2	3,7
In vergelijking met bestaande bacheloropleidingen gericht op sport en bewegen in Nederland, biedt de Master Healthy Lifestyle een meerwaarde als het gaat om <i>het verder blijven ontwikkelen van kennis en vaardigheden in het werk</i> op het gebied van ziektepreventie door lichamelijke activiteit	3,8	4,5
Ten opzichte van bestaande bacheloropleidingen gericht op sport en bewegen in Nederland, biedt de Master Healthy Lifestyle een meerwaarde voor <i>de uitoefening van het beroep</i> in het vakgebied van ziektepreventie door lichamelijke activiteit	3,6	4,1
Ik vind het belangrijk om me na mijn bachelor breder te ontwikkelen	4,5	5,0
Ik vind het belangrijk om meer theoretische kennis op te doen na mijn bacheloropleiding	4,3	4,9

Tabel b3.6 – Verschil gemiddelde scores stellingen betreffende kenmerken opleiding totaalgroep en interessegroep

	Gemiddelde score totaalgroep	Gemiddelde score interessegroep
Dat er een eerste, meer algemeen theoretisch blok is	3,9	4
Dat er een substantiële hoeveelheid tijd besteed wordt aan praktijkgericht onderzoek	4,1	4,3
Dat het docententeam is samengesteld uit de diverse leerstoelen die verbonden zijn aan de participerende hogescholen	4,2	4,2
Dat men in de opleiding voor verschillende doelgroepen specifieke kennis verkrijgt	4,3	4,7
Dat het een deeltijdopleiding is	4,2	4,5
Dat de opleiding 2 jaar duurt	3,8	4,1
Dat het een unieke opleiding is	3,8	4,7

Tabel b3.7 – Factoren keuze opleiding (potentiële belemmeringen)

	Percentage totaal groep	Percentage Interessegroep
Dat het een deeltijd opleiding is	25%	12%
Dat de opleiding 2 jaar duurt	41%	42%
Totaal N	N _{max} = 166	N = 24

Tabel b3.8 – Keuze voor een unit

	Totaalgroep	Interessegroep
Healthy Lifestyle in populations with special needs	35%	29%
Healthy Lifestyle & Changing Behavior	67%	79%
Healthy Lifestyle & Technology	24%	21%
Healthy Lifestyle & Nutrition	43%	58%
Healthy Lifestyle & Environment	37%	50%
Healthy Lifestyle@Work	40%	50%
Healthy Lifestyle@School	46%	29%
Totaal (= 100%)	N= 164	N= 24

Tabel b3.9 – Op dit moment betaald werk?

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Ja, in richting van opleiding	54%	85%	61%	76%	100%	67%
Ja, in andere richting dan opleiding	28%	15%	25%	17%	0%	22%
Nee	18%	0%	14%	7%	0%	11%
Totaal (= 100%)	N=57	N=20	N=36	N=54	N=2	N=169

Tabel b3.10 – Na afronding bacheloropleiding

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Gaan werken in richting opleiding	58%	65%	50%	68%	100%	61%
Vervolgopleiding op vakgebied	26%	10%	19%	26%	0%	23%
Gestart met andere opleiding	35%	25%	19%	21%	0%	26%
Anders	14%	10%	36%	17%	0%	19%
Totaal (= 100%)	N=57	N=20	N=36	N=53	N=1	N=167

Tabel b3.11 – Vestiging bedrijf waar respondenten werkzaam zijn

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
In Nederland	94%	100%	100%	98%	100%	97%
In het buitenland	6%	0%	0%	2%	0%	3%
Totaal (= 100%)	N=47	N=20	N=31	N=49	N=1	N=148

Tabel b3.12 – Beoordeling aansluiting huidige functie en bacheloropleiding

	HG	HHS	HAN	Windesheim	HvA	Totaal
Goed	13%	53%	40%	34%	100%	31%
Voldoende	43%	21%	20%	50%	0%	37%
Matig	26%	26%	17%	11%	0%	19%
Slecht	17%	0%	23%	5%	0%	12%
Totaal (= 100%)	N=46	N=19	N=30	N=44	N=1	N=140

II. Tabellen bij onderzoek onder arbeidsorganisatie

Tabel b4.1 – Steekproef naar type organisatie

Type steekproef/organisatie	N (= aantal)	Percentage
- Arbodiensten	62	25%
- Fitnesscentra	48	19%
- Gemeenten	18	7%
- GGD's	17	7%
- Grote organisaties	20	8%
- Revalidatiecentra	20	8%
- Sociaal cultureel werk	30	12%
- Sportondersteuning	10	4%
- Verpleeg- & verzorgingstehuizen	23	9%
Totaal		100%

Bronnen voor de organisaties in de steekproef van KBA waren:

- arbodiensten: <http://www.sbca.nl/p/1/78/arbo-dienst>
- fitnesscentra (minimaal 20 werknemers in dienst): <http://www.kvk.nl>;
- gemeenten: <http://www.vng.nl>;
- GGDs: <http://www.ggd Kennisnet.nl/thema/bedrijfsvoering/publicaties/publicatie/159>;
- Grote organisaties (organisaties gebruik makend van het 'preventiekompas', m.a.w. die iets doen op het gebied van gezondheid voor hun werknemers): http://www.preventiekompas.nl/partners.aspx?menu_id=2112&page_id=31;
- overige categorieën: leerbedrijvenregister Calbris.

Tabel b4.2 – Verwachting komende 5 tot 10 jaar van organisaties waarbij profiel niet voorkomt

	Percentage
Profiel komt dan wel voor	27%
Profiel komt dan ook niet voor	73%
Totaal (N = 22)	100%

Tabel b4.3 – Voorkomen beroepsprofiel master healthy lifestyle naar type organisatie

Type organisatie	Profiel komt in zijn geheel voor	Delen van het profiel komen voor	Profiel komt niet voor	Totaal N (=100%)
Welzijnswerk / buurtwerk	17%	58%	25%	12
Fitnesscentra	36%	36%	27%	11
Ziekenhuizen en revalidatiecentra	38%	50%	13%	8
Gemeentelijke en provinciale organisatie	25%	50%	25%	8
Sportraden en -ondersteuning	0%	60%	40%	5
GGZ-organisaties	25%	25%	50%	4
Verpleeg- en verzorgingshuizen	0%	33%	67%	3
GGD'en	100%	0%	0%	3
Arbodiensten	0%	67%	33%	3
Praktijken voor fysiotherapie	33%	67%	0%	3
Onderwijs	0%	50%	50%	2
Adviesbureau/facilitaire dienstverlening	50%	0%	50%	2
Instellingen voor gehandicaptenzorg	0%	0%	100%	1
Anders	20%	50%	30%	10
Totaal	25%	45%	29%	75

Tabel b4.4 – Veelgenoemde functies met (delen van) beroepsprofiel master healthy lifestyle naar type organisatie

Type organisatie	(veel)genoemde functies
Welzijnswerk / buurtwerk	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsmedewerker - Buurtsportcoach/buurtsportwerker - Combinatiefunctionaris Onderwijs - Jongerenwerker - Welzijnsmedewerker/welzijnswerker - Sportmakelaar
Fitnesscentra	<ul style="list-style-type: none"> - Leefstijl/lifestyle coach, beweeg en leefstijladviseur - Personal trainer - Fitness instructeur/instructor/trainer - Bewegingswetenschapper - Fysiotherapeut - Gewichtconsulent(e) - Sportmanager
Ziekenhuizen en revalidatiecentra	<ul style="list-style-type: none"> - Revalidatie-arts - Sport en beweeg consulent - Verpleegkundig specialist
Gemeentelijke en provinciale organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsmedewerker sport/welzijn en/of sport en bewegen - Sportprojectmanager - Beleidsadviseur sport - Medewerker sportstimulering
Sportraden en -ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> - Consulent sport & gezondheid - Embedded scientist - Projectmedewerker
GGZ-organisaties	<ul style="list-style-type: none"> - Verpleegkundig specialist - Psychomotore therapeut - Diëtiste
Verpleeg- en verzorgingshuizen	<ul style="list-style-type: none"> - Psychomotore therapeut - Fysiotherapeut
GGD'en	<ul style="list-style-type: none"> - GVO medewerker/functionaris - Medewerker gezondheidsbevordering - Verpleegkundig specialist - Integraal managers GGD
Arbodiensten	<ul style="list-style-type: none"> - Bedrijfsarts - Vitaliteitscoach - Arboconsultant
Praktijken voor fysiotherapie	<ul style="list-style-type: none"> - Fysiotherapeut - Beweeg en leefstijl/lifestyle adviseur
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Docent HBO-V - Docent Social Work - Docent-onderzoeker Lectoraten Healthy Ageing
Adviesbureau/facilitaire dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> - Arts - Bewegingswetenschapper
Anders	<ul style="list-style-type: none"> - Online coach - (Praktijkondersteuner) huisarts - Trainer - Verpleegkundig begeleider - Doktersassistent

Tabel b4.5 – Bijdragen aan kosten

	Percentage
Ja	30%
Nee	70%
Totaal (N=50)	100%

Bijlage 3 – Figuren

Kaart is gegenereerd met behulp van de website <http://www.batchgeo.com>. Een pictogram kan verwijzen naar meerdere organisaties (zo zitten er bijvoorbeeld meer dan 1 organisatie in Zwolle, maar op de kaart hieronder wordt dit weergegeven met 1 pictogram).

Figuur b4.1 – Locaties respondenten (N=75)

